

Študija potrjuje domnevo, da je oblikovanje poklicne podobe kompleksna naloga, ki jo je težko doseči, kar potrjuje tudi Evalvacija programov izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v Sloveniji, izvedenih v letih 2004/05 (2006) (Cencič, 2006). Evalvacija je bila načrtovana tako, da bi preverili dolgoročne učinke nadaljnjega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju z vidika udeležencev izobraževanja in ravnateljev za vso državo.⁴

Rezultati so pokazali, da 48 % udeležencev pridobljeno znanje »srednje« uporabljajo pri svojem delu. Kritike učiteljev iz te študije so letele na dejstvo, da prevečkrat predavajo isti predavatelji v več različnih programih, da je bilo preveč poudarka na teoriji, na uporabi metod dela, ki premalo aktivirajo udeležence. Učitelji so kritični, saj se udeležujejo tudi programov izven sistema. Menili so, da so ti programi celo bolj kvalitetni, ker so bolj praktično naravnani, bolj strnjeni, a veliko dražji in zato pogosto nedostopni.

Kolikšen del poklicne podobe učitelja je odličnost

Poklicna podoba je tesno povezana s celotno samopodobo posameznika, čeprav je potrebno razlikovati med različnimi na videz zelo podobnimi procesi. »Ločiti moramo učiteljevo življenjsko spremembo od poklicnega/profesionalnega razvoja« (Buchmann, 1993: 15). Poklicni razvoj se začne že pred odločitvijo za poklic, intenzivno pa poteka od vstopa v delo pa vse do upokojitve (cf. Schein, 1978). Biti učitelj pomeni, izoblikovati si poklicno podobo, podobo idealnega učitelja, ki v praksi deluje kot vodilo, imperativ delovanja. Lahko se vprašamo: Kdo ali kaj najbolj oblikuje to podobo?

Poklicni razvoj in s tem tudi razvoj poklicne podobe teče v okviru kompleksnosti kontekstualnih dejavnikov, ki vplivajo na učitelja. Poklicna podoba se bo vsekakor sooblikovala tudi pod pritiskom posameznikovega osebnega razvoja ter razvoja družinskega cikla (po Scheinu), pa tudi pod vplivom pretekle življenjske zgodovine.

Pri razvoju posameznikove poklicne podobe pa ne gre samo za vprašanja o profesionalni izvedbi učnega procesa. Tudi cenjenost posameznega študija v družbi ima svoj vpliv na njeno oblikovanje. Javno mnenje o določenem poklicu se dokaj natančno odraža v ekonomskem položaju pripadnikov tega poklica. Sachs (2000: 84) na primer opozarja, da so v ZDA na lestvici cenjenosti akademskih študijev pedagoške fakultete

4 Pridobili so 2338 vprašalnikov strokovnih delavcev in 714 vprašalnikov ravnateljev. Študijo je zasnovala Komisija za evalvacijo sistema in programov pri Programskem svetu za nadaljnje izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju.